

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวโน้มนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอาชีพระยะสั้น ช่างอุตสาหกรรม ของกรมอาชีวศึกษา
ผู้วิจัย	นายเดชชัย บุญเลิศ
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ดร. สมภพ เจริญนทต, ผศ. สุวรรณ กงมี
สาขา	บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2545

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มนำการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการจัดฝึกอาชีพระยะสั้นช่างอุตสาหกรรม ของ
กรมอาชีวศึกษา โดยศึกษาในกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในลักษณะตารางเมตริก ดังนี้ ในแนวดิ่ง ได้แก่
ตำแหน่งบุคลากรที่ควรมีส่วนร่วม เรื่องหรือกิจกรรมที่ควรมีส่วนร่วม ปริมาณที่ควรมีส่วนร่วม และวิธีการในการ
มีส่วนร่วม ในแนวนอน ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การติดตามงาน การประเมินผล การรายงาน

วิธีดำเนินการวิจัย ตอนที่ 1

ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วม โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมี
ส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ศึกษาขั้นตอนและกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

ตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอาชีพระยะสั้นช่างอุตสาหกรรม โดยใช้
เทคนิคเดลฟาย โดยการนำข้อมูลจากตอนที่ 1-2 มาสร้างแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ
เฉพาะเจาะจง จำนวน 36 ท่าน เพื่อหาคำตอบที่สอดคล้องกัน (Consensus) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐานและ
ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยการตอบแบบสอบถาม 2 รอบ

ผลการวิจัย

1. แนวโน้มนำการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่าผู้บริหารระดับกรมและ ระดับกอง มีความเห็น
สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนและ
ตลาดแรงงาน ส่วนผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่
เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน จัดทำหลักสูตร และ กำหนดวัตถุประสงค์
เป้าหมาย ระยะเวลาการฝึกอาชีพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับแผนกและคณะวิชา มีความเห็น
สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนและ
ตลาดแรงงาน ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้
มากที่สุด คือ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาในการฝึก

2. แนวโน้มนำการมีส่วนร่วมในการประสานงาน พบว่า ของผู้บริหารระดับกรมและระดับกอง มีความเห็น
สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ จัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพ สนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ เน้นประสานความร่วมมือในการวิจัย และพัฒนา เพื่อหารูปแบบการฝึกอาชีพที่เหมาะสมที่เหมาะสม ส่วนผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ ให้รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการฝึกอาชีพ และ สนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับแผนกและคณะวิชา มีความเห็นสอดคล้อง กันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุดทุกข้อกระทง ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการ มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้ทุกข้อกระทง

3. แนวโน้มการมีส่วนร่วมในการติดตามงาน พบว่า ของผู้บริหารระดับกรมและระดับกอง มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ พัฒนาการฝึกอาชีพให้ทันกับเทคโนโลยี และ ปรับยุทธศาสตร์ในการดำเนินการฝึกอาชีพให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ส่วนผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ พัฒนาการฝึกอาชีพให้ทันกับ เทคโนโลยี ปรับยุทธศาสตร์ในการดำเนินการฝึกอาชีพให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และ กำกับ ดูแล ยุทธวิธีในการ สอนให้เป็นไปตามกระบวนการและได้มาตรฐานการฝึก และ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับแผนกและคณะ วิชา มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ พัฒนาการฝึกให้ทันกับ เทคโนโลยี ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้ มาก ทุกข้อกระทง

4. แนวโน้มการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ของผู้บริหารระดับกรมและระดับกอง มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ กำหนดการวัดผลโดยคำนึงถึงโครงสร้างของ หลักสูตร วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรโดยสอบถามผลผลิต ผู้ผลิต ส่วนผู้บริหาร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ กำหนดการวัดผลโดยคำนึงถึงโครงสร้างของหลักสูตร วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหาร ระดับแผนกและคณะวิชา มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ ให้ ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึก ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการ พบว่า มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ ให้ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานการฝึก

5. แนวโน้มการมีส่วนร่วมในการรายงาน พบว่า ผู้บริหารระดับกรมและระดับกอง มีความเห็น สอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ กำหนดการวัดผลโดยคำนึงถึงโครงสร้างของ หลักสูตร วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และ ให้โอกาสสอบเทียบหน่วยกิตเพื่อเรียนต่อในระดับสูง ส่วนผู้บริหาร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ กำหนดการวัดผลโดยคำนึงถึงโครงสร้างของหลักสูตร วัตถุประสงค์และเป้าหมาย จัดให้มีการโอนหน่วยกิตเพื่อ เชื่อมโยงได้ทุกหลักสูตร ให้โอกาสสอบเทียบหน่วยกิตเพื่อเรียนต่อในระดับสูง และ ให้ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมจัดทำ เกณฑ์มาตรฐานการฝึก ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับแผนกและคณะวิชา มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ กระทง โดยเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ จัดสอบเทียบทักษะวิชาชีพโดยไม่ต้องเรียน และให้ผู้เชี่ยวชาญ มีส่วนร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึก ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อกระทง

โดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด คือ จัดให้มีการโอนหน่วยกิตเพื่อเชื่อมโยงได้ทุกหลักสูตร จัดสอบเทียบทักษะวิชาชีพโดยไม่ต้องเรียน และให้ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

Thesis Title	Trends in Participating Management in Short Course Vocational Training in Industrial Program under the Department of Vocational Education
Researcher	Mr.Detchai Boonlert
Advisory Committee	Dr.Sompop Chermkhuntod,Asst. Prof. Suwan Kongme
Program	Education Administration
Academic year	2002

Research Objective

The objective of this research was to study the trends in participating management in short course vocational training in industrial program under the Department of Vocational Education. The research was done by studying the processes of the participating management in the aspects from the Matrix model as follows: vertically, there were Identification of people involved in the model, aspects or activities that required participating management, the extent of involvement of each party concerned, and approaches to participation in the model, and from the horizontal line, there were planning, coordinating, monitoring, evaluating, and Reporting

The approaches used in performing the research could

Phase 1: Studied the current situation and problems concerning the participation approach in terms of documents, ideas, and theories concerning the participating management.

Phase 2: Studied the processes and activities in participation by interviewing 5 experts.

Phase 3: Conducted a set of questionnaires concerning participating management in short course vocational training in industrial program. The Delphi Technique was used in the studied which data obtained from the first and second phase were used to create interviewing tool. The Purposive Random Sampling method was used to select 36 samplers. The consensus of their opinions was reached and analyzed by using median and mode value and the domain between quartile When they answered the questions two times.

The findings of the study were as follows,

1. It was found that trend in the participation in planning for vocational training of the administrators at the department level and divisional level were extremely consistent in all items which had the most feasible trend in item concerning the investigate the needs or demands of learners and the labour market, while the opinions of administrators of other involved divisions were extremely consistent in all items, which were carrying out curriculum development procedures and setting objectives, aims and training duration. For school administrators and administrators at divisional level and at sectional

level, it was found that their opinions were extremely consistent in all items which had the most feasible trend in item concerning the investigation the needs or demands of learners and the labour market. Where as, in the opinions of administrators of industrial plants were extremely consistent in all items which had the most feasible trend concerning objectives and aims setting and training duration.

2. Trend in participation on coordinating in vocational training was found that the administrators at the department level and divisional level were extremely consistent in their opinions in all items which there were the most feasible trends in establishing a mutual agreement between all parties involved in the proposed model, encouraging all parties concerned to utilize or make full use of resources cooperatively and emphasizing coordination and development of the research in order to identify a proper vocational training model. While the opinions of administrators of other involved divisions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in sharing the responsibilities among all parties/ organizations involved in the managerial process and encourage all parties concerned to utilize or make full use of resources cooperatively. For school administrators and administrators at divisional level and at sectional level, it was found that their opinions were extremely consistent in all items which there were high feasible trends in all items. Where as, the opinions of administrators of industrial plants were extremely consistent in all items which there were high feasible trend in all items.

3. Trend in monitoring in vocational training of the administrators at the department level and divisional level was found that their opinions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in developing vocational training for keeping pace with new advanced technology and adjusting strategies utilized in organizing vocational training to suit the present circumstances. While the opinions of administrators of other involved divisions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in developing vocational training for keeping pace with new advance technology, adjusting strategies utilized in organizing vocational training to suit the present circumstances and controlling and observing the proposed strategies utilized in the instructional process whether they went along well with the managerial process as well as the training standard set. For school administrators and administrators at divisional level and at sectional level, it was found that their opinions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in developing vocational training for keeping pace with new advance technology. Where as, the opinions of administrators of industrial plants were extremely consistent and high feasible in all items.

4. Trend in the participation in evaluating the vocational training was found that opinions of the administrators at the department level and divisional level were extremely consistent in all items which there were the most feasible trend in establishing the criteria used for an evaluation by keeping curriculum structure, objectives and goals in view and evaluating the curriculum efficiency by interviewing or distributing questionnaire designed for all parties concerned; the learners, the users and the producers. While the opinions of administrators of other involved divisions were extremely consistent in all items which there was the most feasible trend in establishing the criteria used for an evaluation by keeping the curriculum structure, objectives and goals in view. For school administrators and administrators at divisional level and at sectional level, their opinions were extremely consistent in all items which there was the most feasible trend in providing experts with the significant role to create the criteria set for vocational training standard. Where as, the opinions of administrators of industrial plants were extremely consistent in all items which there were the most feasible trend in providing experts with the significant role to create the criteria set for vocational training standard.

5. Trend in the participation in reporting regarding vocational training was found that the opinions of the administrators at the department level and divisional level were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in establishing the criteria used for an evaluation by keeping curriculum structure, objectives and goals in view and providing chance for learners to take the credit equivalent test in order to further their education. While the opinions of administrators of other involved divisions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trend in establishing the criteria used for an evaluation by keeping curriculum structure, objectives and goals in view, providing the credit transferability system which can be connected in every curriculum, providing chance for learners to take the credit equivalent test in order to further their education and providing experts with the significant role to create the criteria set for vocational level and sectional level, their opinions were extremely consistent in all items which there were the most feasible trends in providing the credit transferability system which can be connected in every curriculum, providing chance for learners to take the credit equivalent test in order to further their education and providing experts with the significant role to create the criteria set for vocational training standard.

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน

บุคคลท่านแรกผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คือ ดร.สมภพ เจริญนทศ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานคณะกรรมการควบคุมการวิจัย และคอยให้คำแนะนำปรึกษาด้วยความเสียสละและอดทนเป็นอย่างยิ่ง หลายครั้งที่ผู้วิจัยเกิดความรู้สึกท้อแท้ แต่ในทางกลับกันผู้วิจัยไม่เคยเห็นความเบื่อหน่ายของอาจารย์ ในการให้คำแนะนำปรึกษาแต่เพียงครั้งเดียว นอกเหนือจากการทำวิทยานิพนธ์แล้ว ผู้วิจัยยังได้รับความรู้และรูปแบบการทำงานที่ดี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง และจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอยู่ในความทรงจำตลอดไป

ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณ คงมี ท่านกรุณาได้รับเป็นกรรมการและบุคคลที่จะขาดไม่ได้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านพร้อมทั้งบุคคลที่คอยช่วยเหลืออยู่เบื้องหลังทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่า ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ช่วยเหลือ และให้ความกรุณาในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เดชชัย บุญเลิศ